

Troms og Finnmark fylkeskommune

Romssa ja Finnmarkku fylkkagielda

Tromssan ja Finmarkun fylkinkomuuni

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 22/09308

Behandlet av	Møtedato	Saknr
Fylkesrådet	27.09.2022	273/22
Komitebehandling		
Fylkestinget	18.10.2022	

Høring - Ny kvotemelding

Fylkesrådet har behandlet saken i møte 27.09.2022 sak 273/22**Møtebehandling****Votering**

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Fylkesrådets innstilling:*Fylkesrådet tilrår fylkestinget å fatte slikt vedtak.*

Fylkestinget i Troms og Finnmark har behandlet høringen fra Nærings- og fiskeridepartementet som omhandler fire høringsnotater om sentrale temaer i den nye kvotemeldingen som regjeringen har varslet at den vil legge frem for Stortinget:

- 1. Rammebetingelser for den minste kystflåten (Høringsnotat 1)**
- 2. Gruppeinndelingen i kystflåten og relevante størrelsesbegrensninger (Høringsnotat 2)**
- 3. Fordeling av strukturgevinst fra utløpt tidsbegrensning i strukturvoteordningen (Høringsnotat 3)**
- 4. Kvotefordeling for nordøstatlantisk torsk og norsk vårgytende sild (Høringsnotat 4)**

Da det er ønskelig fra Nærings- og fiskeridepartementet at det kommer tydelig frem i høringssvarene hvilket høringsnotat det svares på, har fylkestinget strukturert vårt høringssvar deretter. Samtidig har fylkestinget vurdert mulige koblinger mellom effektene av de alternativer som er trukket opp i de ulike høringsnotatene.

1. Rammebetingelser for den minste kystflåten (Høringsnotat 1)

1.1 Dersom flåten under 11 meter skal kunne ha gode rammevilkår, som angitt i Hurdalsplattformen, så må det tas noen grep. Fylkestinget registrerer at samfiske med seg selv har vært en løsning som den mer moderne delen av sjarkflåten har benyttet seg av, siden strukturkvoteordningen ikke har vært tilgjengelig for kystfartøy under 11 meter. Da har dette vært den eneste tilgjengelige ordning som gir rasjonell og sikker drift med mulighet for å være flere fiskere på en båt i motsetning til å være enefisker med den økte risiko for skader og ulykker det vil innebære.

1.2 Sjarkflåten er viktig for å sikre bosetting, lokal forankring, eierskap og tilgang på fersk fisk til landindustrien for videre bearbeiding. I forhold til de foreslåtte modellene, og at man politisk ønsker å opprettholde en diversifisert og tallmessig betydelig sjarkflåte, ønsker man å videreføre samfiskeordningen med mulighet for samfiske med 2 fartøy, slik at disse fremdeles kan fiske sine kvoter på en sikker og mest mulig kvalitetsmessig måte.

2. Gruppeinndeling i kystfiskeflåten og relevante størrelsesbegrensninger (Høringsnotat 2)

2.1 Fylkestinget viser til at gruppeinndelingen i lukket gruppe i kystfiskeflåten har som formål å bidra til opprettholdelse av en variert fiskeflåte med både små og store fartøy og å sikre at fartøyene innad i en gruppe har mest mulig like konkurransevilkår.

Den avgjørende parameteren i gruppeinndelingen er det aktuelle driftsgrunnlagets hjemmelslengde. Hjemmelslengden refererer til den faktiske lengden til fartøyet som det aktuelle driftsgrunnlaget var knyttet til på et historisk skjæringstidspunkt, hovedsakelig da det aktuelle fiskeriet ble lukket.

2.2 Fylkestinget registrerer at det har vært tillatt å skifte ut et fartøy med et større fartøy, eller splitte et driftsgrunnlag fra et mindre fartøy til et større, uavhengig av nevnte gruppeinndeling, noe som over tid har bidratt til en utgliding ved at en voksende andel driftsgrunnlag er tildelt fartøy med en større faktisk lengde enn driftsgrunnlagets hjemmelslengde skulle tilsi.

2.3 Da «Finnmarksmodellen» i sin tid ble innført tidlig på 1990 tallet (Finnmarksmodellen går i korthet ut på at kvotegrunnlaget deles inn i fire såkalte hjemmelslengdegrupper, henholdsvis 0-10,9 meter, 11-14,9 meter, 15-20,9 meter og 21 meter og over), så ble det ikke fastsatt noen tilsvarende størrelsesgrenser ved utskifting av fartøy. I 2016 fastsatte departementet en instruks (forholdsmessighetsinstruksen) som avskaffet dette skjønnet og i stedet fastsatte mer entydige grenser for hvor stor faktisk lengde et fartøy kunne ha avhengig av hvilken hjemmelslengde det var aktuelt å tildele.

2.4 Det kan, etter fylkestingets vurdering, være gode grunner til at gruppeinndelingen bør ligge fast og at en ikke bør endre gruppeinndelingen fra hjemmelslengde til faktisk lengde, slik den forrige kvotemeldingen foreslo. Hovedårsaken er at dette vil kunne komplisere og gripe inn i fordelingen av strukturgevinst og slik kunne gi ekstra kvotefordeler til de som har utskiftet og forlenget sine fartøy, ofte i kombinasjon med at de har kjøpt strukturkvoter. Fylkestinget mener at dette kan legge ytterligere press på at strukturgevinst også bør fordeles etter faktisk lengde og ikke hjemmelslengde, og slik kunne gi store fordeler til i

hovedsak større kystfiskefartøy på bekostning av den mindre kystfiskeflåten som i mindre grad har benyttet seg av strukturordningen, eller ikke har hatt tilgang til strukturordningen (kystfiskefartøy under 11 meter).

3. Fordeling av strukturgevinst fra utløpt tidsbegrensning i strukturkvoteordningen (Høringsnotat 3)

3.1 I etterkant av Stortingets beslutning angående strukturgevinstfordeling har Fiskeridirektoratet foretatt en konsekvensutredning av det forslag som der ble vedtatt. Der kan man simulere hvordan effektene av den ene eller andre fordelingsmetoden (modell 1-3 i høringsnotatet) vil slå ut både for enkeltfartøy, fartøygrupper (etter hjemmels- og faktisk lengde) og geografiske/fylkesmessige effekter gjennom de neste 20 år (løpetiden til alle eksisterende strukturkvoter). Disse analysene er å finne på Fiskeridirektoratets nettsider hvor alle som ønsker kan gå inn og se hvilke effekter som i dag kan forutses fra de ulike fordelingsprinsippene.

Fylkestinget er tilfreds med at Departementet her har tatt inn over seg tidligere kritiske bemerkninger om manglende konsekvensvurderinger, blant annet fra Riksrevisjonen og vårt eget fylkesting (Fylkestingsak 58/22).

3.2 Fylkestinget registrerer at dette uansett er en kompleks sak som vil ha betydelige fordelingsmessige konsekvenser. Følgelig har dette vært en sak som har vært vanskelig å behandle både av Storingsbehandlingen i den forrige regjeringen og trolig nå også. Det er likevel et faktum at på det tidspunktet de første strukturkvoteordningene ble innført, så var det en forutsetning at strukturgevinsten skulle fordeles blant de gjenværende fartøy i gruppen, og der kystflåtens kvoter var definert etter hjemmelslengde. Dette var den opprinnelige «samfunnskontrakten» som ble inngått, og vil være mest i overensstemmelse med de prinsipper som trekkes opp i Strukturmeldingen – St.meld. nr. 21 (2006-2007). Følgelig vurderer fylkestinget at det vil være naturlig å forholde seg til denne «samfunnskontrakten». I forhold til de 3 ulike modellene som trekkes opp, så vil dette være på linje med modell 2 i høringsnotatet, hvor strukturgevinst fordeles relativt etter grunnkvotens størrelse, og innebærer en fordeling til hjemmelslengdegrupper i kystflåten. Fylkestinget registrerer at dette synet støttes av både Fiskarlaget Nord og Norges Kystfiskarlag.

3.3 Når det gjelder fordeling av de utgåtte strukturkvotene til trålere med leveringsforpliktelser, som ikke overholde sine forpliktelser til landindustrien, så har fylkestinget tidligere påpekt at det måtte vurderes å innføre sanksjoner, i form av reduserte kvoter, dersom forpliktelsene ikke blir fulgt opp (Fylkestingsak 25/21 og fylkestingsak 58/22). I denne forbindelsen vil fylkestinget påpeke at man nå har en gylden mulighet til å gjøre nettopp dette, slik at ved utløp av strukturkvotene til disse trålerne, så kan disse kvotene reforderes til fartøy eller fartøygrupper som kan levere ferskt kvalitetsråstoff til de aktuelle landanlegg/landingsområder. Alternativt kan disse kvotene inngå i en kvotebank, som beskrevet i høringsnotatet, og som så kan fordeles eller auksjoneres bort til fartøy som kan overholde intensjonen med denne ordningen.

4. Kvotefordeling for nordøstatlantisk torsk og norsk vårgytende sild (Høringsnotat 4)

4.1 Fylkestinget viser til at regjeringen i Hurdalsplattformen signalisert at det skal utarbeides en ny kvotemelding som gir forutsigbarhet for fiskerinæringen, og som sikrer bosetting, aktivitet og lønnsomhet langs hele kysten. Videre slår Hurdalsplattformen fast at regjeringen skal fordele kvotene på en forutsigbar og mer rettferdig måte, og at bredden og mangfoldet i kystfiskeflåten trygges – blant annet basert på et tilstrekkelig kvotegrunnlag.

4.2 Den nye ordningen med fast kvotefordeling mellom fartøygruppene ble innført i reguleringen av torsk nord for 62 breddegrad fra og med kvoteåret 2021. I Fiskeridirektoratets årlige høringsmøter («Reguleringsmøtet») har det vært uttrykt varierende tilfredshet med innføringen av ordningen, samt konsekvensene av ordningen. Det er blant annet kommet innspill på at den nye faste kvotefordelingen ikke gir den forutsigbarhet som næringen trenger, og at kystflåten ikke er sikret tilstrekkelig andel ved lave kvotenivåer, slik trålstigen bidrar til.

Fylkestinget har videre registrert at spørsmålet om fordelingen av norsk kvote for torsk nord for 62 breddegrad er et tema som opptar næringen. Norges Fiskarlag har gitt uttrykk for at trålstigen bør gjeninnføres. Norges Kystfiskarlag har gitt uttrykk for at de var mot en overgang til en fast kvotefordeling, i stedet for en dynamisk fordelingsmekanisme, som trålstigen. Det samme har Fiskarlaget Nord gitt uttrykk for i sitt årsmøtevedtak. Fylkestinget støtter også denne vurderingen.

4.3 I fordelingen av kvoten for torsk nord for 62 grader nord, settes det først av kvoter («avsetninger») for å ivareta særskilte hensyn som fiske i sjøsamiske områder, rekruttering, turistfiske, forskning og undervisning og fritidsfiske. Deretter fordeles den disponible kvoten på trålgruppen (torsketrålere og seitrålere) og konvensjonell gruppe (havgående konvensjonelle fartøy, lukket kystgruppe og åpen kystgruppe). Videre fordeles en del av kvoten til konvensjonell gruppe til åpen gruppe. Åpen gruppe ble i forrige kvotemelding trukket frem som en viktig rekrutteringsarena. Følgelig var det foreslått å trekke kvoten til åpen gruppe fra norsk kvote som en avsetning fra toppen. Dette vil innebære at både trålgruppen og konvensjonell gruppe bidrar til å ivareta dette hensynet, og ikke slik som i dag, hvor kun konvensjonell gruppe bidrar til kvoten for åpen gruppe. Fylkestinget støtter, i likhet med Fiskarlaget Nord, Norges Kystfiskarlag og Bivdu, forslaget om at avsetning til åpen gruppe blir gjort fra toppen og før fordeling til konvensjonell sektor og trål, da åpen gruppe er viktig som rekrutteringsarena for begge gruppene.

4.4 Den nye ordningen med fast kvotefordeling mellom fartøygruppene ble innført i reguleringen av nvg-sild fra og med kvoteåret 2021. I Fiskeridirektoratets årlige høringsmøter («Reguleringsmøtet») har det vært uttrykt varierende tilfredshet med innføringen av ordningen, samt konsekvensene av ordningen. Det er blant annet kommet innspill på at den nye faste kvotefordelingen ikke gir den forutsigbarhet som næringen trenger, og at kystflåten ikke er sikret tilstrekkelig andel ved lave kvotenivåer. Fylkestinget er enig i denne vurderingen, og støtter gjeninnføring av en dynamisk fordelingsmekanisme som beskrevet i sildestigen.

